

Kompetenshöjande insatser till vård
och omsorgspersonal för ökad patientsäkerhet
rapport 399 (2025)

Bilaga 2 Kategorier och förklaringar till interaktiva kartan

Kategorier till interaktiv karta	Förklaring
Insats (huvudkategori, y-axel)	Systematiska översikter där insatserna i minst en av de ingående primärstudierna riktar sig till vård- och omsorgspersonal och
Bemötande och kommunikation	Insatser för att förbättra bemötande inklusive kommunikation med personen som får vård eller omsorg.
Förebygga vårdskador	Insatser för att förebygga vårdskador. En vårdskada är en skada på patient som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården.
Hälsopromotion och förebygga ohälsa	Insatser för att främja hälsa eller förebygga ohälsa.
Informationsöverföring	Insatserna syftar till att underlätta en säker kommunikation mellan vård- och omsorgspersonal men även till legitimerad personal. Insatserna kan gälla inom en verksamhet eller mellan verksamheter.
Risikanalys	Insatser som omfattar riskanalys eller riskinventering ingår i ett övergripande systematiskt patientsäkerhetsarbete, där personalen uppskattar sannolikheten att en oönskad händelse inträffa, och bedömer konsekvenserna av det. Här ingår även introducering och upprätthållande av struktur och kunskap för att upptäcka nytillkomna hälsobehov hos den enskilda personen.
Riskhantering	Insatser för att systematiskt stärka arbetet med riskhantering på en arbetsplats, inklusive att rapportera, analysera och dokumentera risker, vidta adekvata åtgärder samt sammanställa och återföra resultaten till verksamheten.

Kategorier till interaktiv karta	Förklaring
Samverkan och kontinuitet	Insatser för förbättrad samverkan och kontinuitet inom eller mellan verksamheter.
Utfall (Huvudkategori, x-axel)	Systematiska översikter där minst en av de ingående primärstudierna har mätt utfall som omfattar
Avvikelse eller vårdskada	Avvikelse är en händelse som medfört eller som hade kunnat medföra något oönskat för mottagaren av vård eller omsorg. En vårdskada är en skada på personen som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid hens kontakt med hälso- och sjukvården.
Hälsoutfall	Hälsoutfall hos mottagare av vård eller omsorg.
Följsamhet till insatsen	Mått som visar ifall vård- och omsorgspersonalen omsätter nya rutiner, eller använder sig av ny kompetens, i sitt dagliga arbete.
Kompetens	Vård- och omsorgspersonalens kompetens att identifiera behov av vård- eller omsorgsinsatser, inklusive attityder kring patientsäkerhet.
Kunskap	Vård- och omsorgspersonalens kunskap som ska leda till ökad patientsäkerhet.
Vårdkonsumtion	Vårdkonsumtion hos mottagare av vård eller omsorg, inom eller egna verksamheten eller på annan plats.
Välbefinnande eller livskvalitet	Vård- eller omsorgsmottagarens upplevda välbefinnande eller skattade livskvalitet.
Risk för bias (filter)	Systematiska översikter med
Låg	Låg risk för bias (bedömda med ROBIS eller QES).
Måttlig	Måttlig risk för bias (bedömda med ROBIS eller QES).
Hög	Hög risk för bias (bedömda med ROBIS eller QES).

Kategorier till interaktiv karta	Förklaring
Hälsotillstånd hos mottagare av vård eller omsorg (filter)	Systematiska översikter där minst en av de ingående primärstudierna har mottagare av vård eller omsorg som har
Demens	Demenssjukdom.
Intellectuell funktionsnedsättning	Intellectuell funktionsnedsättning, medfödd eller förvärvad innan 22 år ålder.
Kompetenshöjande insats levererad via (filter)	Systematiska översikter där insatserna i minst en av de ingående primärstudierna levereras via
Färdighetsträning	Färdighetsträning som omfattar att få omsätta ny kunskap i praktiken.
Undervisning	Formell kunskapshöjande insats.
Kunskapsциркуlation	Kunskapsциркуlation som fokuserar på ömsesidigt utbyte av kunskap inom eller utom en organisation och syftar till att öka, sprida eller bibehålla kunskap.
Mentorskap eller handledning	Mentorskap eller handledning som pågår över tid i en specifik klinisk kontext, ofta inom ett arbetslag men som även kan ges individuellt.
Reflektion	Möjlighet till reflektion. Att få reflektera över sin nya kunskap eller färdighetsträning samt följderna av ett nytt arbetssätt.
Stöttande verktyg	Omfattar exempelvis mallar, manualer och checklistor samt digitala verktyg för bedömning och dokumentation.
Kontext (filter)	Systematiska översikter där minst en av de ingående primärstudierna omfattar kontexten
Boendestöd	Boendestöd. Innebär att personal kommer hem och ger stöd i personens hem med syfte att underlätta för den enskilde att hantera sin vardag.
Bostad med särskild service	Bostad med särskild service är en boendeform för personer med omfattande funktionsnedsättning som behöver stöd i vardagen.

Kategorier till interaktiv karta	Förklaring
Daglig verksamhet	Daglig verksamhet är en insats som ska utformas så att personens förmåga att leva ett självständigt liv stärks. I daglig verksamhet ingår även omvårdnad.
Dagverksamhet	Dagverksamhet. En form av omsorg där personer som har svårt att vara självgående eller som behöver social samvaro får möjlighet att delta i aktiviteter och få sällskap.
Hemtjänst	Hemtjänst består av service eller personlig omvårdnad i den enskilda personens bostad.
Personlig assistans	Personlig assistans, det vill säga hjälp med grundläggande behov som är orsakade av en funktionsnedsättning som består över längre tid.
Särskilt boende för äldre	Särskilt boende för äldre personer som behöver omfattande stöd, omsorg eller vård i vardagen.
Vård och omsorg i hemmet	Vård och omsorg i hemmet inbegriper exempelvis hemsjukvård.
Ålder hos mottagare av vård eller omsorg (filter)	Systematiska översikter där minst en av ingående primärstudierna har mottagare av vård eller omsorg som är
Barn och unga	Personer under 18 år.
Vuxna	Personer mellan 18–64 år.
Äldre vuxna	Personer 65 år och äldre.
Övergripande fokus i översikten (filter)	Den systematiska översiktens övergripande fokus omfattar kompetenshöjande åtgärder till vård- och omsorgspersonal inom
Bemötande	Bemötande, kommunikation och/eller personcentrerad vård.
Medicindelegering	Medicindelegering från sjuksköterska till vård- och omsorgspersonal.
Munhälsa	Munhälsa hos personer med demens.

Kategorier till interaktiv karta	Förklaring
Psykisk hälsa	Psykisk hälsa hos personer med intellektuell funktionsnedsättning.
Rörlighet	Rörlighet hos personer på äldreboende.
Smärta	Smärthantering för personer på äldreboende.
Trycksår	Förebygga trycksår.